

Arkiv: V7 &13
Saksmappe: 03/01507-4
Saksbehandler: Torger Høsøyen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
015/04	Forvaltningsstyret	10.03.04

Høringsuttalelse - ny lov om skogbruk

Saksdokumenter:

Dokumenter vedlagt saken:

- 1 Forslag til ny lov om skogbruk

Ikke vedlagte dokumenter:

- 1 Høringsbrev/høringsnotat fra LD, datert 04.12.2003
- 2 Internt notat datert 08.01.2004
- 3 Foreløpig utkast, internt notat datert 15.01.2004

Bakgrunn for saken:

Landbruksdepartementet (LD) sendte 04.12.2004 ut forslag til ny lov om skogbruk til høring. Etter LDs vurdering er det spesielt følgende fire forhold som taler for en mer moderne lovgivning om skogbruk i Norge:

- internasjonale forhold
- endra struktur og nye utfordringer i landbruket
- endra rammevilkår for skogbruket og omlegging av skogpolitikken
- krav til bedre miljøhensyn

En ny lov om skogbruk ble varslet i Stortingsmelding nr. 17 (1998-99). Det ble der lagt vekt på at en ny skogbrukslov skulle være en næringslov, hvor prinsippet om frihet under ansvar blir opprettholdt. Videre skulle en ny lov gi klare rammer for de miljøhensyn som påhviler skogbruket, og som er en viktig del av den enkelte skogeiers forvalteransvar. Det ble også forutsatt at loven skulle videreføre en skogadministrasjon på kommune- og fylkesnivå med en organisasjon og kompetanse som gjør det mulig å følge opp regelverket og de skogpolitiske mål på en god måte regionalt og lokalt.

LD foreslår at det i den nye loven gis hjemmel til egne forskrifter bl.a. m.h.p. miljø og foryngelse av skog, og ber om høringsinstansenes syn på evt. innhold og detaljeringsgrad i slike forskrifter.

Innholdet i forslaget til ny lov om skogbruk, og endringer i forhold til gjeldende lov kan kort oppsummeres slik:

- Forenkling av regelverket, færre bestemmelser i loven (22 i ny lov, 58 i gjeldende).
- Skal regulere skogbruk som næring, og stimulere til verdiskapning med grunnlag i skogressursene.
- Samtidig legges det større vekt på hensynet til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturverdier (tatt inn i formålet).
- Prinsippet om "frihet under ansvar" videreføres, men loven gir likevel mulighet til å regulere skogbruket mer detaljert dersom dette er nødvendig.
- Videreføring av skogbruksmyndighet på kommune- og fylkesnivå, men med større myndighet og handlingsrom på kommunenivå enn tidligere.
- Skjerping og konkretisering av foryngelsesplikten, bl.a. konkrete tidsfrister. Det skal også utarbeides en egen forskrift om foryngelse, og LD ber om innspill på innhold og detaljeringsgrad i en slik forskrift.
- Forslag om en hjemmel for å lage egen forskrift om miljøhensyn, for å møte evt. nye miljøutfordringer. LD ber om innspill på innhold og detaljeringsgrad i en slik forskrift.
- Bestemmelsen om omdisponering av skogsmark fjernes.
- Videreføring av skogavgiftsordningen, men navneendring til "skogfond".
- Forslag til hjemmel til å stille krav til skogeierens internkontroll og tilgang til rapporter fra disse.
- Skjerping av straffebestemmelsen, og særlig alvorlige brudd skal vurderes som miljøkriminalitet. Videre er det nytt at brudd på loven kan påtales uten at dette er krevd av skogbruksmyndighetene.

Rådmannens vurdering:

Lovens rammer og formål

Forslaget til ny lov medfører en vesentlig forenkling av regelverket, noe som anses svært positivt. Loven gir rammer for skogbruket og prinsippet om skogeiers frihet under ansvar videreføres. Det er lagt vekt på at den nye loven skal være en næringslov, noe som også understrekes av tittelen på den nye loven. Dette bør også komme klarere frem i formålsparagrafen.

Virkeområde/forhold til annet lovverk

Lovforslaget legger til grunn eksisterende grensdragning mellom skoglovgivning og naturvernlovgivning. Loven skal regulere virksomheten på det arealet der det drives skogbruk, og på samme måte som dagens lov bør ikke den nye loven hjemle restriksjoner som hindrer at et område skal kunne drives regningssvarende. Direkte vernetiltak hører hjemme i Naturvernloven.

Skogbruksmyndighet

Det er forutsatt at kommunene får både større myndighet og større handlingsrom. Dette anses i utgangspunktet som positivt, men det stilles spørsmål om fjerning av kompetansekravet i kommunene og statens tildeling av midler til landbruksforvaltningen i kommunene samsvarer med det økte faglige ansvar og den økte arbeidsmengde som ligger i dette.

Forvalteransvaret

En tydeliggjøring av skogeierens forvalteransvar, og videreføring og en viss forsterking av prinsippet "frihet under ansvar" anses positivt.

Skogregistreringer og skogbruksplan

Selv om lovens prinsipp om frihet under ansvar skal stå sterkt, bør det være mulighet til å kreve skogbruksplan og drift i samsvar med planen i enkelte tilfeller. Dette for eksempel i tilfeller hvor skogen klart er vanskjøttet, og evt. også i spesielle tilfeller ved erverv av skog, der kjøper ikke har forutsetninger for å kunne drive skogen på en faglig forsvarlig måte (konsesjonslovens krav til skikkethet ved erverv er ikke tilstrekkelig).

Foryngelse og stell av skog

En skjerping og konkretisering av foryngelsesplikten anses som positivt, da dette er selve grunnlaget for fremtidsskogen. Denne plikten vil bli enklere å forholde seg til både for skogeierne og for skogbruksmyndigheten, som skal håndheve en slik bestemmelse. En konkretisering i form av tidsfrister bør likevel være såpass romslig at det tas høyde for varierende, lokale forhold. Det er aktuelt å utarbeide en egen forskrift om foryngelse parallelt med ny lov, og en detaljering av foryngelsesplikten kan da legges inn i forskriften. Også en slik forskrift bør kun gi rammer eller minimumskrav, evt. med anbefalte verdier differensiert etter produksjonsbetingelsene i ulike deler av landet, slik at det er rom for lokale tilpasninger.

Hogst og måling

Det er ikke lenger noe forbud mot avvirking av ”yngre, tilfredsstillende skog”. Dette er i tråd med prinsippet frihet under ansvar, og gir skogeier større mulighet til tilpasning etter økonomi og marked. Likevel bør hensynet til skogens fremtidige produksjon og foryngelse veie tungt, og skogbruksmyndigheten må ha mulighet til å nekte/stoppe uheldige tiltak. Det vil i så fall være et behov for mer konkrete retningslinjer for slik inngripen.

Forebyggende tiltak

Beiting av vilt er lokalt et stort problem. Ser man større områder under ett er det imidlertid skogeierne som også har ansvar for viltforvaltningen, og som har eventuelle inntekter fra viltet. Med støtte i ”frihet under ansvar”- prinsippet bør skogeierne selv vurdere balansen mellom beitetrykk og muligheten til å etablere foryngelse. Det antas for øvrig at viltlovens bestemmelser gir tilstrekkelig mulighet til å regulere spesielt ”alvorlige” tilfeller.

Miljøhensyn, miljøverdier og miljøforskrift

Hensynet til miljø m.v. er tatt inn i både formålet og under skogeiers forvalteransvar. Det er foreslått en hjemmel for å lage en egen miljøforskrift, noe som kan være greit, men om det bør innføres en slik miljøforskrift parallelt med loven kan diskuteres. Skogeiernes ansvar i forhold til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturverdier går klart frem av loven. Lovforslaget gir dessuten kommunene hjemmel for å innføre meldeplikt for tiltak i skogbruket, hvis det er behov for å føre kontroll med at lovbestemmelsene og forskrifter gitt i medhold av loven blir overholdt. Videre har næringen vist ansvar for miljøet gjennom sertifisering etter Levende Skog – standardene (som følge av krav fra markedet). Disse ordningene er såpass detaljregulert at en ytterligere detaljregulering av slike forhold gjennom en egen forskrift synes unødvendig, i alle fall på dette tidspunktet. Evt. nye miljøutfordringer antas også å bli møtt med nye krav fra markedet. En slik regulering av diverse miljøkrav vil sannsynligvis også være langt mer effektiv og rasjonell enn gjennom en offentlig forskrift.

Lovforslagets § 13 *Skogområde med viktige miljøverdier* bør uansett ikke kunne bli praktisert som en ny verneparagraf. For sterke restriksjoner og restriksjoner som gjelder større områder, bør annet lovverk nyttes, eksempelvis naturvernloven. Dette vil også samsvare med målet om at den nye loven først og fremst skal være en næringslov.

Skogfond/skogavgift

Endring av begrepet skogavgift til skogfond synes fornuftig ut fra at det ikke dreier seg om en avgift. Bl.a. for å sikre foryngelse etter hogst bør imidlertid en fondsavsetning normalt være vesentlig høyere enn 2 % av bruttoverdien av virket. Selv nåværende minstesats på 4 % er som regel for lav, og dersom det skal være adgang til å gå helt ned til 2 %, bør dette i så fall godkjennes på forhånd av skogbruksmyndigheten. Dersom det ikke er behov for investeringer har skogeieren dessuten mulighet til å søke om frigivelse av innestående midler.

Tilsyn, kontroll og rapportering

Som nevnt under *Skogbruksmyndighet* vil kommunene få både større myndighet, faglig ansvar og arbeidsmengde. Dersom dette skal følges opp på den måten det er lagt opp til fra sentralt hold, er det viktig at behovet for fagkompetanse i kommunene tydeliggjøres, gjerne ved å beholde kravet om slik kompetanse. Videre er det viktig at det settes av tilstrekkelige ressurser til gjennomføring av disse oppgavene, og at disse ressursene kommer frem i overføringer fra staten til kommunene.

Straff og tvangsgebyr

En lov som gir frihet under ansvar, og relativt vide rammer for utøvelse av næringen uten særlig detaljstyring, forutsetter også effektive sanksjonsmuligheter overfor skogeiere som ikke tar det ansvar som er forutsatt. Straffebestemmelsen i den nye loven er klarere enn før, og bruk av tvangsgebyr antas å være mer effektivt enn bøter og fengsel. En skjerping av straffebestemmelsen er greit så lenge straffeutmålingen står i forhold til den skade eller vinning som er oppnådd ved lovbruddet. At også andre enn skogoppsynet vil få mulighet til å kreve påtale for brudd på loven virker rimelig, da dette samsvarer med prinsippet om en åpen forvaltning, innsyn og medvirkning.

Omdisponering av skogsmark

Fjerning av bestemmelsen om omdisponering av skogsmark synes fornuftig, da loven i første rekke skal være en næringslov, og ikke en areallov. At dette nå blir regulert av jordloven og plan- og bygningsloven medfører en forenkling av lovverket, noe som forenkler prosessen med omdisponering både for tiltakshaver og forvaltning.

Konklusjon

I all hovedsak støtter rådmannen forslaget til ny skogbrukslov. De viktigste merknadene gjelder spørsmålet om miljøforskrift og detaljregulering i forhold til miljøverdier, grensedraining mot annen lovgivning, krav til skogfondsavsetning og behovet for fagkompetanse og økte ressurser til kommunene.

Rådmannens forslag til vedtak:

Rendalen kommune, forvaltningsstyret, viser til rådmannens vurdering og vedtar denne som kommunens høringsuttalelse til ny Lov om skogbruk.

Behandling i forvaltningsstyret - 10.03.04:

Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i forvaltningsstyret - 10.03.04:

Rendalen kommune, forvaltningsstyret, viser til rådmannens vurdering og vedtar denne som kommunens høringsuttalelse til ny Lov om skogbruk.